

04/10/2019

Γόρτυνος Ιερεμίας - ΙΕΡΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ, Αριθμ. 6

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως](#)

ΙΕΡΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ, Αριθμ. 6 (Δημοσίευση: 2 Οκτωβρίου 2019) εκ μέρους του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, κ. Ιερεμίου.

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ](#)

ΙΕΡΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ

Εβδομηδεύο φύλλαδα, Αριθμ. 6
ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

7. Γιά τό Άγιο Πνεῦμα

1. Στο προηγούμενο κήρυγμά μας, ἀδελφοί χριστιανοί, ὁ σοφός διδάσκαλός μας ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός μᾶς εἶπε ὅτι ὁ Θεός ἔχει Λόγο. Ὁ Λόγος ὁμοῦς τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι σάν τόν ἀνθρώπινο λόγο καί τήν λογική, ἀλλά εἶναι Λόγος μέ υπόσταση, μέ Πρόσωπο. Καί ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὑπῆρχε πάντοτε, γιατί δέν μπορούμε νά φαντασθοῦμε Θεό χωρίς Λόγο, ἄ-λογο δηλαδή Θεό. Καί ἀφοῦ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι μία ἀφηρημένη ἰδέα, ἀλλά εἶναι πρόσωπο καί αἰώνιο πρόσωπο, ἄρα εἶναι Θεός.

Σήμερα ὁ ἅγιος, ὁ μέγας δογματολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας Δαμασκηνός, μᾶς μιλάει γιά τό Ἅγιο Πνεῦμα καί μᾶς λέγει:

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ πρέπει νά ἔχει Πνεῦμα. Ἀλλωστε καί ὁ δικός μας λόγος δέν εἶναι χωρίς πνεῦμα. Σέ μᾶς ὁμοῦς τό πνεῦμα εἶναι ξένο πρὸς τήν οὐσία μας. Γιατί σέ μᾶς τό πνεῦμα εἶναι μιά ἐλξη καί φορά τοῦ ἀέρα, πού μπαίνει μέσα μας καί ξεχνόμαστε γιά τήν σύσταση τοῦ σώματός μας, ὅπως τό ξέρουν καλά οἱ εἰδικοί. Ἐτσι τό πνεῦμα αὐτό, τόν καιρό πού θέλουμε νά ἐκφωνήσουμε ἕνα λόγο, γίνεται ἡ φωνή τοῦ λόγου μας αὐτοῦ, φωνή, πού μέ τήν παρουσία της, φανερώνει τήν δύναμη τοῦ λόγου.

Ὅπως, λοιπόν, στόν ἄνθρωπο, μέ αὐτήν τήν γενική ἔννοια, ὑπάρχει πνεῦμα, πρέπει – μᾶς λέγει ὁ ἅγιος Δαμασκηνός – νά δεχθοῦμε μέ εὐλάβεια ὅτι καί στήν θεία φύση, τήν ἀπλή καί τήν ἀσύνθετη, ὑπάρχει καί σ' αὐτήν βεβαίως Πνεῦμα Θεοῦ· γιατί διαφορετικά θά ἦταν κατώτερος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν δικό μας, ἐπειδή θά τοῦ ἔλειπε τό Πνεῦμα. Ὅμως, ἀσφαλῶς, διαφέρει τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἀπό τό δικό μας πνεῦμα. Τό δικό μας πνεῦμα εἶπαμε ὅτι εἶναι ξένο πρὸς τήν οὐσία μας, γιατί εἶναι μιά φορά τοῦ ἀέρα, πού εἰσέρχεται ἀπ' ἔξω. Γιά τόν Θεό ὁμοῦς εἶναι ἀσέβεια νά σκεπτόμαστε ὅτι τό Πνεῦμα του εἶναι κάτι ξένο καί εἰσέρχεται σ' αὐτόν (τόν Θεό) ἀπ' ἔξω, ὅπως συμβαίνει σέ μᾶς πού ἔχουμε σύνθετη φύση.

Στό προηγούμενο μάθημά μας εἶπαμε γιά τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ ὅτι δέν εἶναι χωρίς υπόσταση οὔτε προκύπτει ἀπό κάποια διάνοηση, οὔτε εἶναι λόγος πού

προφέρεται μέ φωνή, ούτε ξεχύνεται στὸν ἀέρα καὶ διαλύεται, ὅπως ὁ ἀνθρώπινος λόγος. Ἀλλὰ εἶπαμε ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἔχει ὑπόσταση καὶ εἶναι παντοδύναμος. Τὸ ἴδιο θὰ ποῦμε τώρα καὶ γιὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ποῦ συνοδεύει τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ φανερώνει τὴν ἐνέργειά του: Καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ δὲν τὸ θεωροῦμε σὰν ἀνυπόστατη πνοή, γιατί, ἂν τὸ ποῦμε αὐτό, ταπεινώνουμε τὸ μεγαλεῖο τῆς θείας φύσεως καὶ ἐξομοιώνουμε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μέ τὸ δικό μας πνεῦμα. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ πιστεύουμε ὡς «*Δύναμη οὐσιώδη*», δύναμη δηλαδή ὄχι ἀφηρημένη, ἀλλὰ Δύναμη μέ ὑπόσταση, πρόσωπο, ποῦ προέρχεται ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ ἀναπαύεται στὸν Λόγο. Δύναμη οὐσιαστική (μέ θεία Οὐσία), ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ χωριστεῖ ἀπὸ τὸν Θεό, στὸν ὁποῖο βρίσκεται, οὔτε πάλι μπορεῖ νὰ χωριστεῖ ἀπὸ τὸν Λόγο, τὸν ὁποῖο συνοδεύει. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ δὲν ξεπέφτει ποτέ στὴν ἀνυπαρξία, ἀλλὰ, ὅπως ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἔτσι καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει πάντοτε ὡς ὑπόσταση ζῶσα μέ δύναμη καὶ βούληση, ποῦ δὲν ἔχει οὔτε ἀρχή οὔτε τέλος. Ποτέ δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὸν Πατέρα ὁ Λόγος οὔτε ἀπὸ τὸν Λόγο τὸ Πνεῦμα.

2. Τέτοια πίστις ἔχοντες γιὰ τὸν Λόγο καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἴμαστε ἐνάντιοι καὶ πρὸς τὸν πολυθεϊσμό τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς τὴν ἐσφαλμένη ἐνοθεΐα τῶν Ἰουδαίων.

(α) Ἐμεῖς πιστεύουμε καὶ τὸν Λόγο καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς Θεό, ἀλλὰ δὲν πιστεύουμε τρεῖς Θεούς, γιατί, ὅπως εἶπαμε, πιστεύουμε ὅτι καὶ τὰ τρία Πρόσωπα τῆς θεότητος ἔχουν τὴν ἴδια θεία φύση, ἔχουν ἐνότητα κατὰ τὴν φύση τους. Ἔτσι εἴμαστε ἐνάντιοι μέ τὸν Ἑλληνισμό. Δὲν εἴμαστε πολυθεϊστὲς.

(β) Ἀλλὰ ἀκόμη εἴμαστε ἐνάντιοι καὶ πρὸς τὸν Ἰουδαϊσμό, πρὸς τὴν ἐνοθεΐα τῶν Ἰουδαίων. Γιατί αὐτοὶ δὲν εἶχαν καθαρὴ πίστις γιὰ τὴν διάκριση τῶν προσώπων στὴν θεότητα. Μέ τὴν δική μας ὁμῶς σωστὴ πίστις γιὰ τὰ Πρόσωπα τῆς θεότητος «*παραμένει τὸ χρήσιμον*» (= ἡ ὠφέλεια) καὶ ἀπὸ τίς δύο πλευρές καὶ ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμό καὶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό. Ἐνῶ, δηλαδή, ἡ πίστις μας περὶ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ ἐξομαλύνει τὴν πλάνη τοῦ πολυθεϊσμοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀνατρέπει τὸ δόγμα τῶν Ἰουδαίων, ὅμως μέ τὴν πίστις αὐτὴ τὴν σωστὴ καὶ τὴν ὀρθὴ «*παραμένει ἀπὸ τὴν κάθε μίαν αἵρεση* (Ἰουδαϊσμό καὶ Ἑλληνισμό) *ἡ ὠφέλεια: Ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴ πίστις παραμένει ἡ ἐνότητα τῆς φύσεως καὶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό (παραμένει) ἡ διάκριση κατὰ τίς ὑποστάσεις*», λέγει ὁ μεγάλος δογματολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἄν τώρα ὁ Ἰουδαῖος, γιὰ τὴν παρεξηγημένη ἐννοια περὶ τῆς ἐνότητος τοῦ Θεοῦ ποῦ ἔχει, ἀντιλέγει ὅτι ὁ Θεός ἔχει Λόγο καὶ ἔχει Πνεῦμα, ἅς μελετήσῃ καλὰ τὴν θεία Γραφή, τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, καὶ «*ἅς κλείσῃ τὸ στόμα του*» («*ἐπιστομῶσθε*»)! Γιὰ τὸν Λόγο λέγει ὁ Δαβίδ: «*Εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ*» (Ψαλμ. 118,89). Καὶ πάλι λέγει: «*Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτούς*» (Ψαλμ. 106,20). Στὰ χωρία αὐτὰ ὁ Δαβίδ,

ὅταν λέγει «λόγο», δὲν ἐννοεῖ τὸν προφορικό λόγο, γιατί ὁ λόγος τοῦ στόματος οὔτε στέλνεται οὔτε παραμένει στοὺς αἰῶνες.

Καί γὰρ τὸ Πνεῦμα ἐπίσης ὁ Δαβὶδ λέγει: «*Εξαποστελεῖς τὸ πνεῦμα σου καὶ κτισθήσονται*» (Ψαλμ. 103,30). Καί πάλι ἄλλοῦ λέγει: «*Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν*» (Ψαλμ. 32,6). Καί ὁ Ἰώβ λέγει: «*Πνεῦμα θεῶν τὸ ποιῆσάν με, πνοή δέ παντοκράτορος ἡ συνέχουσά με*» (Ἰώβ 33,4). «Ὅμως – λέγει ὁ Δαμασκηνός – πνεῦμα ποῦ στέλνεται καὶ δημιουργεῖ καὶ στερεώνει καὶ συνέχει (ὅπως λέγουν τὰ παραπάνω χωρία) δὲν εἶναι φύσημα ποῦ χάνεται, ὅπως καὶ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι σωματικό μέρος». Ἀρα, συμπεραίνει ὁ ἅγιος Δαμασκηνός, «*καὶ τὰ δύο πρέπει νὰ νοηθοῦν κατὰ θεοπρεπῆ τρόπο*».

Μέ πολλές εὐχές,
† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

Γιὰ ἐπικοινωνία στέλλτε μήνυμα στοὺς τηλ. 6976013647.